

prima instanță: Judecătoria Centru mun.Chișinău
judecător–Liliana Andriaș
instanța de apel - Curtea de Apel Chișinău
judecători– N. Cernat, A.Paahpol, A.Gavrilița

Republica Moldova
Curtea Suprema de Justiție
D E C I Z I E

13 mai 2015 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecători:

Galina Stratulat, Ion Corolevschi

Petru Moraru, Iuliana Oprea

examinînd fără citarea părților, recursul declarat de către reprezentantul ÎM CIA „Transelit” SA – Doroftei Roman,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ÎM CIA „Transelit” SA împotriva lui Andronachi Orest, intervenient accesoriu Pintilei Vitalie cu privire la recunoașterea nulității contractului de asigurare facultativă CASCO 50/50 nr.AC 433 CH/12 din 15.06.2012 pentru motocicleta de model BMW A100RR cu n/î KAO 777,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2014, prin care cererea de apel declarată de către ÎM CIA „Transelit” SA a fost admisă, casată încheierea Judecătoriei Centru mun.Chișinău din 17 decembrie 2013 și hotărârea Judecătoriei Centru mun.Chișinău din 27 decembrie 2013, fiind pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea înaintată de către ÎM CIA „Transelit” SA, a fost respinsă, ca fiind nefondată,

constată:

La data de 22 martie 2013 reclamanta ÎM CIA „Transelit” SA a depus cerere de chemare în judecată către Andronachi Orest Nicolae, intervenient accesoriu Pintilei Vitalie, solicitînd recunoașterea nulității contractului de asigurare facultativă a mijlocului de transport CASCO 50/50 nr. AC 433 CH/12 din 15.06.2012 pentru motocicleta de model BMV S100RR cu n/î KAO 777.

În motivarea cererii reclamanta ÎM CIA „Transelit” SA a indicat că, la data de 15.06.2012, Pintilei Vitalie fără a avea împuterniciri legale și exprese din partea ÎM CIA „Transelit” SA a acționat în numele și pe seama acesteia și a încheiat cu Andronachi Orest Nicolae contractul de asigurare facultativă a mijlocului de

transport CASCO 50/50 nr. AC 433CH/12 din 15.06.2012 pentru motocicletă de model BMV S100RR cu n/î KAO 777.

Reclamanta a susținut că, în temeiul contractului menționat a fost eliberată polița de asigurare seria AC 433CH/12 din 15.06.2012 pentru riscurile de asigurare: daună și furt.

De asemenea, a indicat că la data de 01.10.2012 pîrîtul Andronachi Orest Nicolae s-a adresat cu o cerere către ÎM CIA „Transelit” SA, prin care a informat că în regiunea or. Odessa, Ucraina, motocicletă de model BMV S100RR cu n/î KAO 777 a fost furată.

În urma prezentării contractului s-a constatat că cetățeanul Pintilei Vitalie la încheierea contractului de asigurare facultativă a mijlocului de transport CASCO 50/50 nr. AC 433CH/12 din 15.06.2012, nu avea împuternicirile respective, nu se află în relații de muncă cu ÎM CIA „Transelit” SA și nici nu are încheiat contract de mandat prin care să reprezinte compania în relațiile cu clienții și să încheie contracte de asigurare în numele asigurătorului. Cu atât mai mult că Pintilei Vitalie și-a atribuit dreptul de a semna în numele directorului general contractul de asigurare, a examinat bunul asigurat îndeplinind calitatea de expert fără a avea studii în domeniu, circumstanțe ce atrag nulitatea acestuia.

Astfel, reclamanta a solicitat recunoașterea nulității contractului de asigurare facultativă a mijlocului de transport CASCO 50/50 nr. AC 433CH/12 din 15.06.2012, deoarece la încheierea contractului nu a dispus de un consimțămînt materializat conform rigorilor stabilite de lege.

Prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 17 decembrie 2013 a fost respinsă propunerea de recuzare înaintată de reprezentantul pîrîtului Andronachi Orest Nicolae, avocatul Mocanu Serghei, judecătorului Judecătoriei Centru mun. Chișinău, Andriaș Liliana, de la examinarea pricinii civile la cererea de chemare în judecată depusă de către ÎM CIA „Transelit” SA către Andronachi Orest Nicolae, intervenient accesoriu Pintilei Vitalie cu privire la recunoașterea nulității contractului de asigurare facultativă, propunerea de recuzare fiind de fapt înaintată de reprezentantul reclamantei ÎM CIA „Transelit” SA, Doroftei Roman.

Prin hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 27 decembrie 2013 s-a respins ca fiind nefondată cererea de chemare în judecată depusă de ÎM CIA „Transelit” SA către Andronachi Orest Nicolae, intervenient accesoriu Pintilei Vitalie privind recunoașterea nulității contractului de asigurare facultativă a mijlocului de transport CASCO 50/50 nr. AC 433 CH/12 din 15.06.2012 pentru motocicletă BMV S100RR cu n/î KAO 777 și s-a încasat de la ÎM CIA „Transelit” SA în beneficiul lui Andronachi Orest Nicolae cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 3500 lei.

Nefiind de acord cu încheierea și hotărîrea primei instanțe, ÎM CIA „Transelit” SA la data de 30 decembrie 2013 a depus apel, împotriva încheierii din 17 decembrie și hotărîrii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 27 decembrie 2013, solicitînd admiterea acestuia, anularea și revocarea încheierii de respingere a cererii de recuzare ca fiind ilegală și emisă cu încălcarea legislației procedurale, casarea hotărîrii primei instanțe și emiterea unei noi hotărîri, prin care să se dispună admiterea integrală a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2014 s-a ridicat de la examinare cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ÎM CIA „Transelit” SA către Andronachi Orest Nicolae, intervenient accesoriu Pintilei Vitalie cu privire la recunoașterea nulității contractului de asigurare facultativă a mijlocului de transport CASCO 50/50 nr. AC 433 CH/12 din 15.06.2012 pentru motocicletă de model BMV S100RR cu n/î KAO 777, cauza fiind remisă în instanța de fond, Judecătoria Centru mun. Chișinău pentru examinarea propunerii de recuzare înaintată de reprezentantul ÎM CIA „Transelit” SA - Doroftei Roman judecătorului Liliana Andriaș de la judecarea respectivei pricini.

Prin scrisoarea președintelui Judecătoriei Centru mun. Chișinău, Ion Țurcan din 10 iulie 2014 a fost restituit dosarul în cauză și s-a comunicat că judecătorul Liliana Andriaș a fost demisă din funcție prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii. De asemenea, a menționat că cauza dată are statut de încheiat în PIGD și face imposibilă examinarea cererii și executarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 10 iunie 2014.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2014, a fost admis apelul declarat de către ÎM CIA „Transelit” SA din alte motive decât cele invocate în încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 17 decembrie 2013 și hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 27 decembrie 2013, fiind pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă integral, ca fiind nefondată.

S-a încasat de la ÎM CIA „Transelit” SA în beneficiul lui Andronachi Orest Nicolae cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 3500 lei pentru prima instanță și instanța de apel.

La 15 ianuarie 2015, reprezentantul ÎM CIA „Transelit” SA – Doroftei Roman a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2013, cu restituirea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului, reprezentantul ÎM CIA „Transelit” SA – Doroftei Roman a invocat că, de către instanțele judecătorești au fost încălcate normele de drept material și normele de drept procedural.

Menționează reprezentantul ÎM CIA „Transelit” SA – Doroftei Roman că atât prima instanță, cât și instanța de apel a examinat cauza în lipsa BAR „Asigarc” SRL, astfel încălcând drepturile altor participanți neantrenați în proces.

Menționează că antrenarea în proces, era cu atât mai mult necesară cu cât instanța de apel și-a motivat soluția anume din această perspectivă și anume că Pintilei Vitalie activa la BAR „Asigarc” SRL, ultimul având dreptul de a semna așa contracte, instanța însă nu a atras în proces brokerul pentru a audia persoanele cu funcții de răspundere pentru a stabili toate aceste circumstanțe și a vedea dacă nu sunt lezate drepturile acestora. Consideră că neatragera brokerului în proces îi afectează drepturile, întrucât îi poate fi înaintată o acțiune de regres întrucât a permis unor persoane neîmputernicite să semneze contracte, îi îngreuează dreptul la un proces echitabil prin dreptul de a se apăra, dreptul la egalitatea armelor, contradictorialității.

Conform art. 434 alin.(1) CPC al RM, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către reprezentantul ÎM CIA „Transelit” SA – Doroftei Roman în termen, având în vedere că copia deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2014, a fost recepționată de către ÎM CIA „Transelit” SA, conform avizului de recepție la 16 decembrie 2014 (f.d.173).

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Cod de procedură civilă, completul din 3 judecători, prin încheierea din 08 aprilie 2015 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului recursului de un complet din 5 judecători.

În conformitate 442 alin.(1) Cod de procedură civilă, judecând recursul, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

La 11 mai 2015, reprezentantul lui Andronachi Orest-avocatul Munteanu Veaceaslav a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea recursului.

În conformitate cu art.444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, judecând recursul în limitele prevăzute de lege, consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, și restituirea pricinii la rejudecare în prima instanță.

Conform art.445 alin.(1) lit. c¹) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, trimițând pricina spre rejudecare în prima instanță doar în cazul în care a constatat încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept procedural specificate la art.432 alin.(3) lit.d) și f).

În conformitate cu art.432 alin.(3) lit.d) CPC „ se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care : d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate la proces”.

Conform alin. (5) al aceluiaș articol, temerile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 65 alin. (1¹) CPC, dacă se constată că există persoane care pot să își declare propriile pretenții asupra obiectului litigiului între părțile inițiale, instanța este obligată să înștiințeze persoanele în cauză despre procesul pornit și să le explice dreptul lor de a interveni în proces prin înaintarea unei acțiuni.

Potrivit art.67 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, persoana interesată într-un proces pornit între alte persoane poate interveni în el alături de reclamant sau pîrît pînă la închiderea dezbatelor judiciare în prima instanță dacă hotărârea pronunțată ar putea să influențeze drepturile sau obligațiile lui față de una din părți.

Potrivit art.183 alin.(2) lit.c) CPC, pregătirea pentru dezbatere judiciară este obligatorie pentru orice pricină civilă și are ca scop stabilirea componenței participanților la proces și implicarea în proces a altor persoane.

În conformitate cu art.185 alin.(1) lit.a) CPC, judecătorul, în faza de pregătire a pricinii pentru dezbateri judiciare, îndeplinește următoarele acte: soluționează problema intervenirii în proces a coreclamanților, copîrîților și intervenienților.

Din materialele dosarului rezultă că, la data de 15 iunie 2012, între ÎM CIA „Transelit” SA și Andronachi Orest a fost încheiat contractul de asigurare facultativă a mijlocului de transport CASCO 50/50 nr.AC 433CH/12 din 15.06.2012, pentru motocicleta de model BMV S100RR cu n/î KAO 777, pentru următoarele riscuri de asigurare: daună și furt.

La data de 01.10.2012 pîrîtul Andronachi Orest Nicolae s-a adresat cu o cerere către ÎM CIA „Transelit” SA, prin care a informat că în regiunea or. Odessa, Ucraina, motocicleta de model BMV S100RR cu n/î KAO 777 a fost furată.

În urma prezentării contractului s-a constatat că cetățeanul Pintilei Vitalie la încheierea contractului de asigurare facultativă a mijlocului de transport CASCO 50/50 nr. AC 433CH/12 din 15.06.2012, nu avea împuternicirile respective, nu se află în relații de muncă cu ÎM CIA „Transelit” SA și nici nu avea încheiat contract de mandat prin care să reprezinte compania în relațiile cu clienții și să încheie contracte de asigurare în numele asigurătorului. Cu atît mai mult că Pintilei Vitalie și-a atribuit dreptul de a semna în numele directorului general contractul de asigurare, a examinat bunul asigurat îndeplinind calitatea de expert fără a avea studii în domeniu.

Reclamanta solicită recunoașterea nulității contractului de asigurare facultativă a mijlocului de transport CASCO 50/50 nr. AC 433CH/12 din 15.06.2012, deoarece la încheierea contractului nu a dispus de un consimțămînt materializat conform rigorilor stabilite de lege

Colegiul reține că, în prima instanță, intervenientul accesoriu Pintilei Vitalie a confirmat că nu a fost angajat la ÎM CIA „Transelit”, dar la BAR „Asigarc” SRL(f.d.57).

Prima instanță, însă nu a soluționat problema atragerii în proces a BAR „Asigarc” SRL. Astfel, instanța de fond examinînd cauza în lipsa BAR„Asigarc” SRL a încălcat drepturile altor participanți neatrenați proces. Or, brokerul nonimanalizat, cît și ÎM CIA „Transelit” SA are dreptul la acțiune în regres cu referire la dispozițiile art.1415 și 1403 Cod civil, sens în care neparticiparea acestuia în prezentul litigiu îi afectează drepturile sale patrimoniale.

Neajunsurile menționate nuau fost înlăturate nici de instanța de apel, cu atît mai mult că instanța de apel și-a motivat soluția anume din această perspectivă că Pintilei Vitalie activa la BAR „Asigarc” SRL și avea dreptul de a semna așa contracte.

Astfel, instanța urma să atargă în proces brokerul pentru a audia persoanele cu funcții de răspundere pentru a stabili toate circumstanțele și a vedea dacă nu sunt lezate drepturile acestora.

Prin urmare, prin neatragerea în proces a brokerului BAR „Asigarc” SRL, acestuia iar putea fi afectate drepturile. Mai mult decît atît,îi poate fi înaintată acțiune în regres,avînd în vedere că Pintilei Vitalie, fiind persoană neîmputernicită

a semnat din numele BAR „Asigarc” SRL contracte de asigurare facultativă CASCO.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că s-a constatat încălcarea normelor de drept procedural, și anume că prima instanță nu a soluționat problema intervenirii în proces a BAR „Asigarc” SRL, drepturile și obligațiile cărora pot fi afectate prin hotărârea emisă, Coelgiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a restitui pricina spre rejudecare în prima instanță.

La rejudecarea pricinii, prima instanță urmează sățină cont de cele menționate și reexaminînd pricina să emită o hotărâre legală și întemeiată, respectînd dreptul părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. 1 lit. c¹), CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat dereprezentantul ÎM CIA „Transelit” SA – Doroftei Roman.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2014 și hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 27 decembrie 2013, adoptate în pricina civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de ÎM CIA „Transelit” SA împotriva lui Andronachi Orest, intervenient accesoriu Pintilei Vitaliie privind recunoașterea nulității contractului de asigurare facultativă a mijlocului de transport CASCO 50/50 nr. AC 433 CH /12 din 15.06.2012, pentru motocicletă BMV S100RR cu n/î KAO 777, cu restituirea pricinii spre rejudecare în Judecătoria Centru mun. Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Galina Stratulat

Ion Corolevschi

Petru Moraru

Iuliana Oprea